

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بنابراین ما می بینیم دین مقدس اسلام که در توحش و جهل و خونریزی نازل شده است اول دستورش این است که اقراء بسم ربك الذی خلق، خلق الانسان من علق

بسم الله الرحمن الرحيم
برحسب اینکه مفسرین و مورخین فرموده اند: اول سوره ای که به پیغمبر اکرم (ص) نازل شد سوره اقراء بود.

مقام علم و تکبیک در اسلام

فقیه عالیقدر

حضرت آیت الله منتظری

لا یعلمون انما یتذکرا اولوالباب و در احادیث روایات منقوله از پیغمبر اکرم (ص) و ائمه اطهار سلام الله علیهم راجع به علم و دانش بسیار ترغیب و تحریض شده است . احادیث چه از طریق اهل سنت و چه از طرف شیعه . حدیث در اصول کافیست که پیغمبر اکرم (ص) فرمودند: طلب العلم فریضه علی کل مسلم علی ان الله یحب بقات العلم . طلب علم بر مسلمانی واجب است و خدا طالبین علم را دوست دارد یعنی در وقتی که انسان مشغول مطالعه است مورد لطف و محبت خدا است .

بر هر مسلمانی طلب علم واجب است از نظر زمان محدود نیست اطلب العلم من المهد الی اللحد . از نظر مکان و جائیکه انسان میخواهد درس بخواند در هر جایی علم سراغ دارید باید سراغش بروید اطلب العلم ولو بالصین . توجه دارید که چین در آن زمان دورترین نقطه بوده است که شاید با کشتی می توانستند به آنجا دسترسی پیدا کنند و معلوم است که در چین که می رفتند علم قرآن و حدیث هم یاد نمی گرفتند لابد علمی که مورد نیاز بشر بوده چون چین کشور متمدنی بود آوازه ای داشته است و می فرماید که ولو اینکه به چین هم بروید سراغ طلب علم بوده پس درس خواندن ، یا چیز یاد گرفتن تعلم بر هر کسی به حسب عمرش در هر زمانی و در مکانی پیش هر کسی که علم دارد

اقراء و ربک الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم . صحبت از قرائت و علم بوده و تعلم و قلم است قرآن شریف دارد قل هل یتسوی الذین یعلمون والذین

الحکمه ضاله المومن این ما وجدها اخذه حکمت گمشده را مومن از هرکجا پیدا کند میگیرد. طلا اگر چنانچه در جای بدی افتاده باشد طلا را ازش صرف نظر نمی‌کند و از آلودگیها پاکش می‌کنند و از طلا استفاده می‌کنند.

در حدیث دیگر هست لویعلم الناس ما فی طلب العلم و اطلبوه ولو بسفک المجدج و خوض اللجج که ظاهرا " از حضرت علی ابن الحسین است. اگر مردم می‌دانستند که طلب علم چقدر ثمره دارد ولو اینکه خونها ریخته بشود و در دریاها فرو برود یعنی جانشان در معرض مخاطره قرار بگیرد. پس ما از منطق اسلام می‌فهمیم هر مسلمانی پیش هر کس که علم دارد بشرط اینکه مواظب باشد آلوده نشود در هر زمانی و در هر مکانی و تحت شرایطی هر چند سخت‌ترین شرایط باشد طلب علم کند. اینکه ما می‌بینیم اسلام در ایران منمدن آنروز و در روم منمدن نفوذ کرد خیال نکنید که شمشیر دین، اسلام را رواج داد، هیچوقت بشر به زور ایمان نمی‌آورد. اینکه مردم روم و ایران زیر بار اسلام رفتند برای اینکه اسلام پاک بود اسلام دینی بوده که مردم را به علم و تقوی دعوت میکرد. بنابراین مسلمانها اگر می‌خواهند آقائی و سیادت خودشان را حفظ کنند بایستی روی آورند به اسلام و اسلام بیش از هر آئینی ترغیب کرده است راجع

بعلم و دانش. محدود به حد خاصی نیست و مخصوص به شخص خاصی نیست.

در ایران منمدن آنروز علم و سواد اختصاصی بود، انحصاری بود ولی اسلام می‌گوید هر مسلمانی بایستی طلب علم کند. و شما توجه دارید که این اروپا و آمریکائیکه در صنعت و تکنیک زدند جلو، خیلی عقب - تر بودند از مسلمانها.

انگلیسیها اصلا "بهبان می‌گفتند دزدان دریایی، بربر، وحشی علم بین مسلمین بود و آنها از مسلمین گرفتند و متاسفانه مسلمانها رها کردند علم را و تقوا را و وحدت کلمه را و قهرا "سیادت و کیان خودشان را از دست دادند. بنابراین بر همه مالازم است که بعلم بطور کلی اقبال کنیم. همه علمائیکه مورد نیاز بشر است چه برای دنیا، چه برای آخرت، دانشجویان عزیز ما و اساتید دانشگاه سعی کنند طوطی واری درس نخوانند بلکه علومی که رفع نیاز جامعه ما را می‌کند اینها را با دقت بخوانند و روحیه ابتکار و صنعت خودشان را بکار بیندازند در صنعت و تکنیک پیشرفت کنند. جوریکه ما خود کفا بشویم و از دنیای غرب بی‌نیاز بشویم و مطمئن باشید که اگر همت باشد می‌توانید در صنعتها و اختراعات شما از امریکا و اروپا جلو بزنید همت می‌خواهد و پشتکار و از آنطرف علوم اسلامی و فقه اسلام برای ما خیلی اهمیت دارد. ما بایستی سعی کنیم علوم اسلامی

افراد مجتهد که در فقه اسلام مجتهد بودند وجود داشتند. علمای شهرستانها لازم است که سعی کنند در حوزه‌های علمیه شهرستانها را حمایت کنند. این فترتیکه بواسطه زمان رضاخان و پسرش پیدا شد و حوزه‌های علمیه و مدارس را به باد فنا دادند بایستی تجدید کرد و طلاب باسواد متعهد در حوزه‌ها تربیت کرد. بودجه‌های اسلامی مخصوصاً سهم علیه السلام که قرار داده شده مهمترین مصرفش همین تربیت طلاب فاضل متعهد است که از نظر علمی غنی باشند این امر ضرورت دارد لازم است همه آقایان ائمه جمعه علمای شهرستانها ولو شهرستانهای کوچک بمقدار قدرتشان سعی کنند حوزه تشکیل بدهند. و برادران و خواهران هم سعی کنند بچه‌هایشان را بفرستند به حوزه‌های علمیه درس بخوانند، در درجه اول حوزه‌های کوچک شهرستانها و نگویند که طلبه را تو شهرستان تربیت میکنیم بعد می‌روند قم خوب بروند قم. حوزه‌های قم باز است برای رضای خدا شما تربیت کنید و بعد وقتیکه رسیدند به یک حدیکه می‌توانند از دروس خارج قم استفاده کنند.

را حفظ کنیم و به نسل بعد منتقل کنیم. الان شما توجه دارید که ما چقدر در کشور نیاز داریم به عالم، دانشمند متعهد، سابقاً "نوع شهرها بلکه در روستاهای ما

